

Belevingstheater Toekomst van gezelschap dat voorstellingen maakt voor meervoudig gehandicapten onzeker

Loco-Motion wil een tweede leven

Belevingstheatergezelschap Loco-Motion verzorgt al ruim twintig jaar bijzondere voorstellingen voor mensen met een meervoudige beperking. De toekomst is onzeker sinds speler en inspirator Bas de Bie (55) in september om het leven kwam.

MARTINE VAN DEN HEUVEL

Voor Renske van Ebbenhorst, die sinds 1999 deel uitmaakt van belevingstheatergezelschap Loco-Motion, is het pijnlijk duidelijk dat Bas de Bie nauwelijks is weg te denken uit het gezelschap. Hij kwam in september om het leven bij een ongeval. De Bie was in 1990 één van de bedenkers van de groep die voorstellingen maakt voor mensen die meervoudig gehandicapt zijn. Hij was ook een gedreven netwerker en fondsenwerver.

En hij wist zo ontzettend veel over zijn publiek. "Bas was in het dagelijks leven orthopedagoog," zegt muziektherapeut Van Ebbenhorst. "Hij las veel en bouwde kennis op. Met betrokkenen paste Bas zijn kennis in de praktijk toe. Die manier van werken herkende ik ook in mezelf."

Een theatervoorstelling voor een meervoudig gehandicapt publiek behelst veel. In hun verstandelijke ontwikkeling zijn de toeschouwers meestal jonger dan kinderen van een jaar oud. Om contact te maken wordt van alles uit de kast getrokken.

Liedjes op de akoestische gitaar, tapdansen of trommelen op schoenen, rolstoelen en djembé. Kleuren en licht maken ook iets los bij het publiek, net als beweging. Maar alles gaat in een rustig tempo, zodat de ontvangers in staat zijn de prikkels te verwerken en de voorstelling te volgen.

De interactie tussen de twee spelers is van groot belang. In een voorstelling komt veel aan op herhaling én improvisatie. Als de één in een knuffelhoudgreep wordt genomen door een toeschouwer, kan de ander daar op inspringen. Of juist iets heel anders doen. "Bas en ik hadden een klik. We voelden en vulden elkaar aan, maakten samen en met het publiek veel lol en we hielden elkaar scherp. We pasten bij elkaar."

De mogelijkheid van een nieuwe collega en het voortzetten van Loco-Motion heeft ze een tijd voor zich uit geschoven. "Ik wilde in eerste in-

Renske van Ebbenhorst: 'Ik voel dat ik zover ben om in actie te komen.'

FOTO MARK VAN DER ZOUW

stantie precies zo doorgaan zoals het was," zegt Van Ebbenhorst. "Dat gevoel had te maken met de hoop dat Bas er als bij toverslag wel weer zou zijn. Het doet pijn om afscheid te nemen van iemand en van een gezamenlijk product waaraan je zo gehecht bent geraakt." Een paar weken geleden merkte

Van Ebbenhorst dat ze de Loco-Motionvoorstellingen en het plezier begon te missen. "Ik doe elke keer weer nieuwe ervaringen op. Geen voorstelling is gelijk, altijd gebeurt er iets anders. Ieder publiek en elke omgeving verschilt en omstandigheden hebben invloed op het publiek. Heel spannend."

Ze kan genoeg voorbeelden noemen. Een jongen die zich de hele voorstelling onder een doek verstopte. Of een man die niet binnen wilde komen en alles van een afstandje nauwlettend in de gaten hield. Pas tegen het einde van de voorstelling, die een uur duurt, schuifde hij dichterbij.

Voor Van Ebbenhorst volgde een periode van gesprekken voeren en gedachten ordenen. Ze onderzocht welke andere belevingstheaters actief zijn. Het viel haar op dat weinigen zich richten op de doelgroep die Loco-Motion voor ogen heeft: mensen met een meervoudige beperking. "Dat versterkte mijn verlangen om dit voort te zetten. Anders gaat voor deze groep mensen iets heel mooi verloren."

Van Ebbenhorst heeft twee opties. Of ze gaat verder met een nieuwe collega, of ze sluit zich aan bij een ander gezelschap. Het verlanglijstje waaraan een nieuwe speler moet voldoen, is te lang. De voorkeur gaat uit naar een mannelijke speler vanwege de afwisseling in stemgebruik, beweging en benadering.

Hij moet kennis hebben van en ervaring of affiniteit hebben met mensen met een ernstige meervoudige beperking. Liefst muzikaal, beeldend en bewegend zijn, improviserend en intuïtief kunnen werken om de reacties van het publiek makkelijk op te kunnen pakken, goed zijn in netwerken. En tijd hebben.

Dat is nogal wat. Van Ebbenhorst weet het. Aansluiten bij een ander gezelschap lijkt haar daarom de meest reële optie. Het collectief kan

'Als ik stop, gaat voor deze groep mensen iets heel mooi verloren'

bijvoorbeeld een verzamelpunt worden en voor verschillende doelgroepen optreden. "Ik voel dat ik zover ben om in actie te komen. In de loop van 2012 wil ik graag weer beginnen."

Ze heeft nog een paar keer gekeken naar de opname van de laatste voorstelling die Van Ebbenhorst met De Bie speelde, twee dagen voor het ongeval.

Daarop is één moment tekenend voor wat Loco-Motion wil bereiken. Een meisje heeft haar hoofd gedurende de voorstelling afgewend van wat er voor haar gebeurt. Ze concentreert zich op de geluiden en kan niet alle indrukken in één keer aan. Als De Bie met een uitgesproken mimiek voor haar staat te dansen op zijn tapschoenen, flitsen haar ogen een aantal keer een seconde naar hem toe.

De begeleider van het meisje, dat niet snel contact maakt, weet niet wat ze ziet.

Renske van Ebbenhorst komt graag in contact met personen die zich aangesproken voelen door of interesse hebben in Loco-Motion. Reacties naar renskes@planet.nl of www.loco-motion.nl.

Chilenen willen lichaam Neruda opgraven

Van een verslaggever

AMSTERDAM – De Communistische Partij in Chili heeft een oproep gedaan om de stoffelijke resten van schrijver en dichter Pablo Neruda te laten opgraven.

Dat meldt de BBC. Volgens de oproep wil de partij zo duidelijk krijgen of de Nobelprijswinnaar in 1973 vlak voor zijn overlijden wellicht

een dodelijke injectie heeft gekregen.

Neruda overleed destijds twaalf dagen nadat een anticommunistische staatsgreep Augusto Pinochet aan de macht had gebracht ten koste van Neruda's persoonlijke vriend Salvador Allende. Over de precieze toedracht van Neruda's overlijden is in communistische kring altijd gespeculeerd.

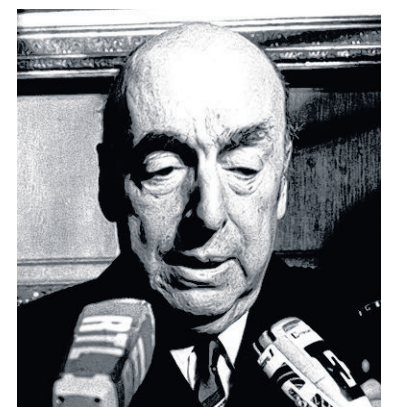
Van de 69 jaar oud geworden Ne-

ruda was bekend dat hij leed aan prostaatkanker. Om die reden zou hij ten tijde van zijn dood in het ziekenhuis zijn opgenomen. Vlak voor zijn overlijden werd hij geïnjecteerd met een pijnstillend middel.

Volgens Eduardo Contreras, advocaat van de Communistische Partij, is het heel goed mogelijk dat Neruda bij die gelegenheid is ingespoten met een dodelijk gif. Neruda genoot niet alleen faam als dichter, maar

was ook senator, oud-ambassadeur en een vooraanstaand lid van de Communistische Partij.

De rechter in de zaak is dezelfde die eerder dit jaar de opgraving gelastte van de overblijfselen van president Salvador Allende. Die opgraving moest duidelijk maken of Allende in 1973 tijdens de bestorming van het presidentieel paleis zelfmoord had gepleegd, of door militairen om het leven was gebracht.

Pablo Neruda FOTO LAURENT REBOURS/AP